

“ደቂቅ ሰባት ብክልተ ምኽንያት ኢና ንነብዕ። ብክቱር ሓጎን ክቱር ጓሂን”

ኩቡራት ኣንብብቲ፡ እዚ ጽሑፍ ነዚ ሕጂ ዓለም ኢጋጢሙዎ ዘሎ ሓይል ቃልሲ ናይ ብሂወት ምንባርን ዘይምንባር፡ ሕብሮ፡ ሃገር፡ ቋንቋ፡ ጾታ፡ ዕድሜ፡ ሃብቲ፡ ድኽነት መብቕል ወዘተ፡ ---ዘይፈሊ ለቡዓ ኮሮናቫይረስ ዝምልከት እዩ። ደቂቅ ሰባት ብባህሪያዊ ለቡዓ ክጥቅቡ ናይ መጀመርታ ግዜ ኣይኮነን። ኣብቲ ዘዘጋጠመሉ እዋን ክብሉ፡ ካብዚ ናይ ሕጂ ኢጋጢሙ ዘሎ ንላዕሊ እንተዘይኮይኑ ዝተሓተ ኣይመሰለንን። ኣብ መጽሓፍ ቁዱስ ምስ ንምልከት ዘበነ ናህ ክንጠቕስ ንክእል፡ ዓለም ብማይ ኣጥለቕሊቻ ብጀካቶም ኣብ መርከብ ናህ ዝተገብሩ ፍጡራት ካልኣት ከም ዝጸነቱ ዝሕብር ታሪኽ ንረክብ።

ድሕሪኡ'ውን ዓለም ብደርቂ ዝኣከል ሜሪት መኪኑ፡ ሰብ ነንሕድሕዱ ዝኸሓደሉ፡ ሓው ንሓው ዝተጫኻኸነሉ መዋእል ከም ዝነበረ ሓብሓጎታትና “ዘበነ ኣካሊዳ ዝበሃል ከም ዝነበረ ኣፈ ታሪኻዊ ዛንታ ይነግሩና ኔርርም። ካብኡ ዝተበገሰ “ሳላ ብርንሃዮ ግዜ ሓሊፍናዮ ኣካሊዳ ምሉቕ ኢላ ከይዳ” እናተባህለ ይድረፍ ከም ዝነበረ ይዘንቡ። እዚ ኣብዚ ሎሚ ዓለም በጺሓቶ ዘላ ተክፍሎጂ ዘይነበረሉ እዋን፡ ሰባት ብጸሎትን ጽንዓትን ተደረጎም ነቲ ጨካን ግዜ ከም ዝሓለፍዎ ይፍለጥ። ብመንፈሳዊ ኣብህህላ እዚ ኩሉ ብባህሪያዊ ተፈጥሮ ዘጋጥም ጸገማት ሓጥያት ደቂቅ ሰባት ስለ ዝበዝሑ እዩ ተባሂሉ ይዘረበሉ እዩ። እንተ ኣብዚ እዋን እዚ ዘጋጥሙ ለቡዓታት ግን ሰብ ዝፈጠሮም እዮም ይበሃል። ኣብነት ሕማም ኤች/ኤይቪ፡ ኢባላ፡ ካልኣትን።

እዚ ሕጂ ኣብ ዕድሜና ኢጋጢሙ ዘሎ ለቡዓ ኮሮናቫይረስ ብኮቪድ19 ዝፍለት ካብዘም ሰብ ዝፈጠሮም ለቡዓታት ሓደ ክኸውን ይኸእል ዝብል ዘይተጨበጠ ጥርጣራታት ይሰማዕ እዩ። ኮቪድ19 ሓይል ዝገብሮ ኣብዚ ዓለምና ብፍልጠጥ ይኹን ተክሎጂ በሪኻትሉ ዘላ ብብዝሒ ሰባት ብኡ ክልክፉን ክሞቱን፡ ሃገራት ክጣርዓን ቁጠባዊ ትሕዝቶኡን ክቃወስን ምግባሩን፡ ክሳብ ሕጂ መድሃኒት ዘይምርካቡን እዩ። ኣብ ሕብረተሰብና ሓደ ኣብህህላ ኣሎ። ንሱኸኣ ከምዚ ዓይነት ሽግር ክርከብ ክሎ፡ ኣምላኽ ዘውረዶ እዩ ተመስገን ኢልካ ምቕብሉ” ዝብል እዩ። ተመስገን ምግል ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። ግን ተመስገን ኢልካ ብኸፍካ ምጽናሕ ንምት ምጽባይ ማለት እዩ። ሸው እታ ተሕዝን ንብዓት ምንባዕ ይኸውን። እታ ‘ተሕጉስ ንብዓትክ መዓስ ኮን ትመጽእ ትኸውን? ንዝብል ሕቶ’ ንዘጋጠመኻ ብድሆ ቅድሚ ምቕዳሙ ምስ ትቕድሞን ትስዕርን።

ንሕና ከም ህዝቢ ኤርትራ መጠን በዘን ክልተ ዘንብዓ ምኽንያታት ዝሓለፍና ህዝቢ ኢና። መግዛእቲ ሃይለስላሴን ደርግን ኣካል ሕብረተሰብና ዝኾኑ ዜጋታት ከም ቋንጣ ሓኒቕ ክሰቅልን፡ ኣብ ዓድታትን ቤተ መቐደሳት ምእመናን ክርሸኑን፡ ስድራ ቤታት ኣብ ኣግነተን ኣግዶን ከለዎ ብሓዊ ኣቃጺሉ ሓሙኹሽቲ ክገብረን ከሎ ። ንብዓት ደም ነቢዕና ግን ተኸርሚና ስቕ ኣይበልናን። ቃልሲና ንነጻነትን ሓርነት ህዝብናን ሃገርናን ስለ ዝቐጸልና ተግደትና ነጻነት ኣምጺ እታ ካላኣይቲ ንብዓት፡ ንብዓት ጸባ ናይ ሓጎስ ነቢዕና። እዚ ሓፋሽ ህዝብና ኣብ ውሽጢን ኣብ ደገን ዝነበረ ምስ ሰውርኡ ተኣሳሲፍ ብዘሕ ከም ሓደ፡ ሓደ ከም ብዘሕ ኮይኑ ስለ ዝተቐለሰ ንብዓት ጓሂ ናብ ንብዓት ሓጎስ ቀይሩዎ። መዓልቲ ነጻነት ግንቦት 24, 1991 ዝነበረ መንፈስ ንዘክር። ስለምንታይ ተግደትና? ኩሉ ዝንባሊታትናን ውልቃዊ ድሌትናን ገዲፍና ኣብ ቀዳማይ ጸላኢና ስለ ዘትኮርናን ዝመከትና። ሎሚ ንኹልና ኤርትራውያን ንዓለም ከይተረፈ ቀዳማይን ሓደን ጸላኢና (ቀታሊና) ኮሮናቫይረስ እዩ።

እምበኣርክስ ዝኸበርክንን ዝኸበርኩምን ኣሓትን ኣሕቀትን ኤርትራውያን ሎሚ ወራዱ ዘሎ ለቡዓ ኮቪድ19 ንዝኾነ ሰብ ከጥፍእ ዝተበገሰ እዩ። ፖሎቲካዊ ይኹን ሃይማኖታዊ ትሕዝቶ ዘይዋሃቦ እንታይደኣ ሂወት ዜጋታትካን ህዝብኻን ኣድሕን ስለ ዝኾነ፡ ነዚ ኣሰካሕካሒ ሕማም ንምምካት ካብ ኩሉ ወዲ ሃገር ዝሕተት ዘሎ ጠለብ ካብ ዘሎካ ተወክፍ ህዝብኻ ንምድሓን ኣበርክቶኻ ብገንዘብ ለግስ ዝበሃለሉ ዘሎ፡ ኣብ ወጻኢ ዝነበር ህዝብና ብኣላይነት ሃገራዊ ሽማግሌ ኤርትራውያን ኣሜሪካውያን ተወዲቡ ዝተማእከለ ናይ ወፊያ ተበግሶ ኣብ ተግባር ዝሰርሓሉ ዘሎ ኩልና ንኪታተሎ ኣሎና። ሰባት ነዚ ስራሕ'ዚ ኣብ ዕዉት ማዕርፍኡ ክበጽሕ ብገንዘብምን ግዜኣምን ዕስራን ኣርባዕተን ሰዓታት ብዘይ ዕረፍቲ ይሰርሑ ኣለዉ። ስለምንታይ ህዝብና ንብዓት ራህዋን ሓጎስን መታን ክጎናጸፍ። ሓገዝና በርኪቱ ብቐልጠፍ ነቲ ዝድሰ ዘሎ ናውቲ ሕክምና ኣብ ግዚኡ ኣብ ሰብ ሞያ ሕክምና ሃገርና እንተ ዘይበጸሑ ኣይግበረልና እምበር ንብዓት ሓዘን ኢና ክንነብዕ። ኩልና ንኪታተሎ ከም ዘሎና እቲ ኣብዚ ሕጂ ዝድሰ ዘሎ ናይ ሕክምና መሳርሒ ብፍላይ እቲ ስርዓት መተንፈሲ (Machine) ዋግኡ ንሓደ ክሳብ ክንደይ ምዃና ዘይግምቶ ሰብ ዘሎ ኮይኑ ኣይስምዓንን። ኣብዚ እዋን እዚ ቁጠባ መንግስትና ዘይግምት ኤርትራዊ እንተሎ ክበራብር ይግባእ።

መንግስቲ ብዘለዎ ዓቕሚ ዝቕርቦ ዘሎ ቀረባት ቀሊል ኣይኮነን። እዞም ኣብ ወጻኢ ዘሎና እንገብሮ ኣበርክቶ መስቲ መንግስትና ዝቕርቦ ዘሎ ቀረብ ተሓዊሱ ዘሕጉስ ውጺኢት ከምዘምጽእ እምነት ክሓድረና ይግባእ። ኣበርክቶና ምስቲ ዋጋ ናይቲ ዝድሰ ዘሎ መሳርሒ ዝመጣጠን ክኸውን ይግባእ። ምስ ዘይከውን እቲ ሽግር ክቃለል ከምዘይከእል ንኹልና ብሩህ እዩ። ብሰንኪ ትሑት ወፊያ ክሓልፉ ዝኸእላ ትንፋሳት ከም ዝርከባ ዘማትእ ነገር ኣይኮነን። ስለዚ እቲ ንህቦ ነዛ እዋንዚኣ ጸምም ኢልና ኣበርክት ክነብሎ ከም ርእይቶ ክቕርብ እፈቱ። ሓደ/ሓንቲ ኤርትራዊ/ዊት ትንፋስ ክንዲ ዓሰርተ ምዃኑ ኣይንዘንግዕ። ኣብ ሰውራ ክንዕወት ዝኸእልና ኮምኡ እምነትናን ተግባርናን ስለ ዝነበረ እዩ። ሕጂውን ብኹምኡ መልከዕ።

ህዝቢ ኤርትራ ብሓቂ ንከተመሰግኖ ናይ ምስጋና ቃላት ይሓጸረካ። ንወሑዳት ከለኢት (Seconds) ዓይኒኻ ዓሚትካ እንታይ ዓይነት ህዝቢ እዩ? ኢልካ ትሓስብ እም እቲ መልሲ ኣይትረኽቦን። መልሲ ክትረኽብ መሊሰካ ትዕመት ትሸገር ትጭነኛ ኣብ መወዳእታ ተፈጥርኡዩ ኢልካ ትድምድም። ትግጠኛ ከይበልካዮ ዝዕጠኛ። ሃባ ከይበልካዮ ዝህብ። ተበገሰ ከይበልካዮ ዝተበገሰ። ኣብ ክንዲ ነዓይ ንሃገሪይ ህዝቢይ ዝተበል ሓላል መስክሩላይ ዘይበል ተግባሩ ዝምስክረሉ ቅኑዕ ህዝቢ። ህዝብና ዳግማይ ታሪኽ ይሰርሕ ኣሎ። ኣብዚ ዝሰራሕ ዘሎ ችያ ስሞም/ስመን ዘየቐመጡ ብሕልና ቀሪኖም ይኑበሩ ማለት ዘበት። እቲ ቀሪኒካ ዘይምምባር ኣብሉም ተደራቱ ጥራሕ ዝተርፍ ኣይኮነን። ኣብ ደቆም ዝልሕም እዩ። ንደቕና ጽቡቕ ኣብነት ንኹኖም። ጽባሕ ንግሆ ብንሕና ዝፈጸምናዮ ኣበሳ ርእሶም ከዩድን። ውላድካ ኣይርገምካ ዝበሃል ምስላ ኣሎ ንጠንቀኛ።

ሓዲ ዘገርም ነገር እንተሎ እዘን ብዝተፈላለዩ ኣሰማት ዝጸውዓ ፖሎቲካዊ ፓርቲ ኢና ዝብላ ናይ ዕቁብ ጉጅለታት፡ ብዛዕባ እዚ ለበዳ ንድሕነት ህዝብና ዝተሃረባሉ ወይ ንምሕጋዝ ዝወሰድኡ ስጉምቲ ዘይምህላወን እዩ። ገሊኤንስ ዘሰደምም ጽሑም ኣብቲ መጋዊሕኤን መርበብ ሓበሬታ መስከረም ኣሰፊረን ኣለዎ። ካብቲ ቀዳማዮ ዳሕራዮን ይኸፍእ። ኣብ ግዜ እንዳ ኣብ ጎኒ ወያነ ኮይነን ከይለዓል ይብላ ኔረን። ሕጂ ድማ እዚ መንግስቲ ከሎ ኣይንሕግዝን ዘስምዕ ወፍሪ እዩን ዘስምዓ ዘለዎ። ብብሩህ መንገዲ እዚ መንግስቲ ክሳብ ዘሎ ህዝቢ ዋላ ይኸፋኣዮ ኣይናትናን እዩ በሃልቲ እዩን። ንርእሰን ድኣ ምጣዓመን እምበር ህዝቢ ኣሎ ንህዝቡ ዝሓሊ። ቀደም ኣይሓገዝን ሕጂውን ነይሕግዛ። ህዝቢ ግን ብኩጹር ጸላኣቱ ምዃነን ይብርሃሉ።

ኣብ መደምደምታ ደገመ ደጋገመ፡

- * ነዚ ጸዕራም ውፋይ ህዝቢ ወፊዶታት ዝገብር ዘሎ ብልክዕ ሕድሪ ሰማኢታቱ ብተግባር የመስክር ስለ ዘሎ እንቋዕ ሓውካ/ሓውኪ ኮንኩ። ሙሉእ ጥዕና ይምነዮሎም።
- * ኑዩም ነዚ መደብ ኣወሃሂደም ለይቲን መዓልትን ኣብ ዓወት ከብጽሕዎ ዝሰርሑ ዘለዉ/ዘለዎ ሙሉእ ጥዕናን ዕግብቶም ዝምልስ ውጺኢት ክረኽቡ እምነ።
- * ንዘም ህጻናት ሃገራዊ ፍቕርን ህዝባዊ ሓልዮትን ኣብ ደገም ኣትዩ ሃገናን ህዝብና ኢሎም ናይ ማዓልቲ ልደቶም ዘወፍዩ ዘለዉ ኣምላኽ ምሉእ ጥዕናን ሕጉስ ሂወትን ክሕልፉ ይምነዮሎም። ንወለደም ስለቲ ጉብእ ሓላፍነትኩም ተመስገኑ። ንመላእ ህዝብና ኣብውሽጥን ደገን ዘሎ ራህዋን ጥዕናን ይሃበና ኮምኡውን ንመላእ ህዝቢ ዓለም።
- * ነቲ ህዝቢ ንድሕነቱን፡ ሃገር ንልዕላውነታን ዝቃለስ ዘሎ መንግስትን ምክልኻል ሓይልታት ኤርትራን ብዘይ ናትኩም ትብዓትን ጽንዓት ኣብነትን ንገብር ነገር ስለ ዘየለ፡ ሙሉእ ጥዕና ነዊሕ ዕድመን ይሃብኩም። ትማልን ሎምን ጽባሕን ክሳብ ብሂወት ዘሎና ኣብ ጎንኹም ኣልና።
- * እቶም ንኮሮናቫይረስ ከም ፖሎቲካዊ መሸቀጢ ሓሲብኩም ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝቢ ወፊዶ ንኺይገብር ከተሰናኸሉ ትንቀሳቐሱ ዘሎኹም። ግድፍ ኣብ ልብኹም ተመሊሰኩም ህዝቢ ሓግዙ። እንተ ዘይኮኑ ኣፍኹም ሓዙ። ብዝተረፈ ትዕግስቲ ሓፋሽ ወሰን ኣለዎ።

ብወሁድ ተበግሶና ኮቪዲ19 ክንሰዕር ኢና፡
ነባሪ ዝኸሪ ንሰማኢታትና፡
ዓወት ንሓፋሽ፡
ገብረንጉስ መስመር፡
4/3/2020